

Gulyás Zsolt
festőművész

A festészet útjának a kiegyenesítése

/A festészet művészete soha NEM azt jelenti, hogy ütüli-pütyüli vagy hablaty-mablaty képecskékkel traktálja a másik embert.
A festészet művészete az, ha képes tüzet hozni - és tüzet gyűjtani a másik emberben! */

Bevezető

Ha nyitott szívvel olvassa valaki ezeket a sorokat, akkor láthatja, hogy ezek a gondolatok, a festészetet (és talán nem csak azt), térben és időben visszafelé haladva más szemszögből láttatják és más kritikai szempontok alapján rendezik át, de a tévesen használt fogalmak és azok téves megjelenítésének tisztázásával a jövőbe fordulva a művészet elembertelenedését emberivé fordítják át, hogy újra képes legyen a művészet, a körülötte lévő másik embert szolgálni*, újra reagálva és válaszolva Isten szép világára, amiben élünk.

1/ Ha valaki azt mondja - Realista festészet - *tévedésben van*. Mert a festészet ténye és kényszerű alapja egyfajta szubjektív absztrahálás. A vászonra feltett festék önmagában absztrakt szín és forma. A lét körülöttünk 3-4 és több dimenziós, míg a vászonra festett kép két dimenziós, a megjelenítés más fizikai törvényeivel és eszközeivel. A látásunk folyamata is absztraháláson alapul. Vagyis ha a festészet ténye és kényszerű alapja egyfajta szubjektív absztrahálás, akkor MINDEN kép absztrahálás útján, absztrakt festői eszközökkel készült alkotás, vagyis ABSZTRAKCIÓ! Absztrakt festő Giotto, Jan Van Eyk, Tiziano, Caravaggio, Rembrandt, Velazquez, El Greco, Gainsborough, Chardin, Delacroix, Ingres, Courbet, Repin, Benczúr, Ferenczi, Koszta, Mednyánszky, stb., stb., stb.

2/ Ha valaki azt mondja - Absztrakt festészet - *tévedésben van!* Mivel a festészet ténye és alapja egyfajta szubjektív absztrahálás, ezáltal ezt a szót és fogalmat nem sajátíthatja ki senki csak magának. Ha viszont a mai értelemben vett "absztrakt" festők NEM Absztrakt festők, akkor mik? Nem mások, mint olyan festők, akik csak absztrakt festői eszközöket használnak, azt állítva, hogy az ő önkifejezésükhöz nincs másra szükségük, mivel ezzel az egy festői technikával MINDEN ki tudnak fejezni. Ezzel egyidőben fölöslegesnek nevezve minden más festői megnyilatkozást is. Olyan ez, mint amikor valaki csak a kalapácsot akarja használni bármilyen élethelyzetben. Vagyis csak a kalapácsot próbálja meg használni kanál, villa, kés, fűrő, véső, csiszoló, reszelő, ecset, turmix, daráló, autó, vonat, repülő, seprű, felmosó, tű - cérna, fésű stb., stb., stb. helyett. A végén pedig szavakkal elmagyarázza, hogy amit látunk az pl. a *"... lelki mélység deduktív absztrakciójának a transzcendentális átformálódása a délutáni napfényben"*. Ami nem más, mint a mára totálisan elfogadtattott és tízmillió tonnányi könyvvel megmagyarázott Hablaty-mablaty. **A festészet Önálló művészet.** Ha magyarázni, főleg megmagyarázni kell, akkor értelmetlenné válik, mert ha szavakat kell mellékelni a festék és vászon mellé, akkor minek és mire a festék és a vászon?!!!

Ha pedig olyan emberek magyarázzák - hivatalból - a festészetet és a festményeket, mondhatnak nem csak véleményt de ítéletet is róluk, akik soha életükben nem festettek egy képet sem, ez által tévedésben lehetnek, mert így nem lehet fogalmuk annak fizikai és lelki folyamatáról, alapjáról és a kiteljesedése mibenlétéről, akkor ezt az anakronizmust fel kell oldanunk ahhoz, hogy gondolkodásban és cselekvésben tovább tudjunk lépni.

1978-ban, 15 évesen kaptam meghívást a festésre. Előtte egyáltalán nem akartam festeni, utána semmi mást nem akartam, csak festeni. Ez az állapot 45 éve tart.

Már kezdetben sem szerettem a „modern”, és főleg absztrakt festészetet, mert olyan érzésem volt mindig, mintha *reszelővel csiszolnák az agyamat*. Fizikai és szellemi fájdalmat okoz nekem a „modern” festészet. A millió tonnányi magyarázat róla csak arra volt számomra jó, hogy még inkább megerősítsen ebben. Egy idő után határozottan szembe akartam nézni mindazzal, ami taszít benne. Tudatosan meg akartam fogalmazni magamnak, mi az úgynevezett „modern” „művészet”, hogy ne csak érzelmileg, de gondolkodásban is szembe tudjak vele szállni, meg tudjam fogalmazni az ellenvetéseimet. Ekkor meglepő tényekre bukkantam. Azért akartam szembenézni a modern festészetrel, hogy tudatosan el tudjam törölni. De aztán rájöttem, hogy nem eltörölni kell, hanem megtisztítva a helyére tenni, mert minden dolog, ami a helyén van az „helyes” és igaz. Mert minden rossz egy elrontott jó.

Bárki tesz fel festéket a vászonra, vagy bármely felületre, az egy festékfolttal, egy vonallal, egy színnel kezd és kezdheti csak. Ez a folt - szín és - vonal önmagában elvont és absztrakt forma.

Ha egy házat kőből építünk fel, az kő-ház, ha fából, akkor fa-ház. Még akkor is, ha kívülről papírt vagy vásznat ragasztunk rá. - Ha egy festményt csak absztrakt formákból építhetünk fel, akkor az absztrakt alkotó részekből álló festmény, vagyis absztrakció. A készítő szándéka formálja úgy, hogy a végeredmény miképpen nézzen ki.

Ha eltávolodunk a látványtól, vagy éppen túl közel megyünk hozzá, elveszíti az emberi értelmezhetőségét, és értelmetlen absztrakt formává olvad szét, vagy szűkül össze. Ha fáradt, vagy túl erős fényel érintkező szemet becsukunk, a szemhéjunk mögött absztrakt formákat látunk. De álmodni mindig történetet, eseményt álmodik az ember.

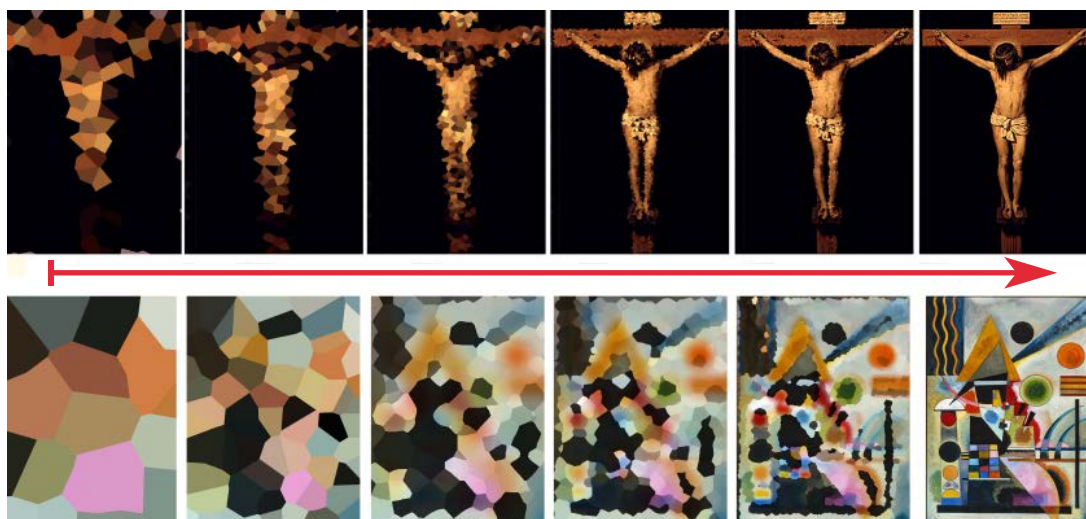
Egy alkotás, bármelyik alkotás, visszaadja készítője gondolatait. A festék is a felhasználás során magába szívja a festő szándékait és indítékait, majd kisugározza magából, mert megformáláson esik át, ami által a készítőben meglévő minden gondolat és érzés lenyomatot hagy a megformált anyagban. Nem lehet hazudni, mert a festék is, mint bármelyik másik anyag, az emberrel való kapcsolata által számunkra is élő anyaggá változik, mely képes arról az emberről is beszélni, aki megmunkálta. Megjeleníteni *mindazt, hogy az adott ember abban a kapcsolati időben a festői és emberi tudás milyen szintjén állt*. Ez a kettő pedig nem választható el egymástól!!!

A következő másfél oldal esszenciája mindannak, amire eddig ráébredtem.

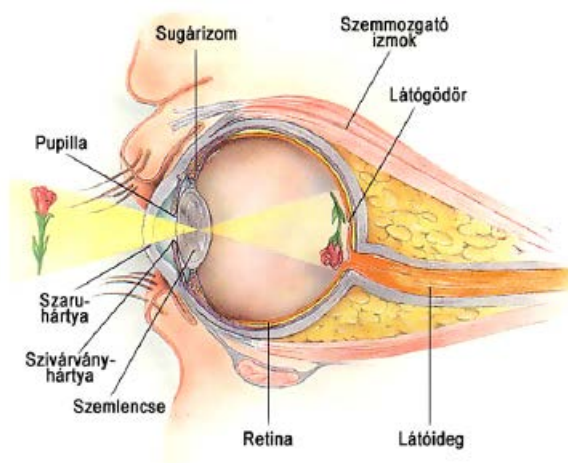
A Festészet útjának a kiegyenesítése, 2001-től

A festészet absztrakció és absztrahálás. Az absztrahálás azt jelenti, hogy átírás – elvonatkoztatás – átalakítás. A festészet ténye már önmagában ilyen kényszerű folyamat, mert ha egy sokdimenziós világot, az abban a világban lehetséges kétdimenziós kifejezési forma világához és eszközeihez alakítom, az általam befogadott világot mindenképpen absztrahálnom kell.

- A vászonra feltett festék absztrakt színfolt. A színek dinamikai-tónus-szín-tömeg-forma egymásra hatása kelt ilyen – vagy olyan képzetet az emberben:

- A látásunk mechanizmusa is absztraháláson alapul. A látott kép a szemlencsén át fordítva érkezik a látógödör felszínére, onnan a látóidegek szállítják a képet az agy megfelelő részébe, ahol az agy átfordítja azt.

- De azért is absztrahálunk, mert az adott fizikai természetünkénél fogva szubjektív és nem objektív lények vagyunk, mivel egy zárt belső térből szemléljük a külső világot, de mindeközben nem látjuk benne saját magunkat.

- A festészetben lehetetlen emberileg hazudni. Mert kisugározza a festék a kép összes emberi tartalmát, de közvetíti annak az ürességét, tartalmatlanságát, esetleg a másik ember lenézésének-becsapásának a szándékát is. Mert magába szívja, és vissza is adja a festék mindazt a szándékot – érzést – gondolatot, amivel a festő azt kezelte!

Mivel a festészet ténye és alapja e szubjektív absztrahálás, ezáltal minden festő, még a legrealistább is, akár Tiziano, Leonardo, Caravaggio, Jan Van Eyk, Rembrandt vagy Courbet is, absztrakt festői eszközökkel ültette át a többdimenziós valóságot a kétdimenziós felületre, vagyis ABSZTRAHÁLT! (Ide lehet sorolni mindenki más mellett az akadémista festőket is, mint Ingres, Alma-Tadema, Bourgeois, Meissonier, Couture, Waterhouse, Benczur Gyula, Székely Bertalan, Repin, Aivazovszkij, stb.)

– Mivel pedig ez az elnevezés, hogy „absztrakt” általánosan igaz minden festményre, ezáltal az eddig absztraktnak nevezett festményekre más megnevezést kell adni, mert ez önmagában nem igaz! Mivel pedig az - Absztrakt - elnevezés nem takar és nem is takarhat különálló festészeti műfajt, csak maximum egyfajta festői technikát, ami csak Egy festői technika - a többi festői technika mellett, ezért soha sem lesz képes önálló festészeti műfajként funkcionálni - még akkor sem ha ezt több száz tonna könyvvel és okfejtésekkel is próbálják beleszokolni az emberekbe.

A festészet XX. századi útkeresése gondolatilag és technikailag is belefutott, a kezdeti (negatív) semmiből a „pozitív semmibe”. A pozitív semmi az, ha a semmire azt mondjuk, hogy valami. Erre példa Joseph Albers-nek (aki a Bauhaus tagja volt), a fehér alapon fehér, és a fekete alapon fekete négyzög című „képe”. Ezzel viszont logikai, és így emberi ellentmondás lép fel. Mert ha a valamivel lehet valamiről beszélni, akkor a semmivel, ami ennek az ellentéte, nem tehetjük ugyanazt. Amíg emberi életről beszélhetünk bármilyen formában is, ami az emberi - fizikai és szellemi közös platformja, kommunikációs alapja az emberek kapcsolatrendszerének, addig Valamiről is beszélünk kell, mert az emberi élet az Valami, és NEM Semmi! Ezért hát a festészet eszközhasználatában a valamilyen festői eszközökből kell kiindulnunk, nem pedig a semmilyenből. *Vagyis, ha a semmire nem mondhatom, hogy valami, akkor a negatív kiindulási alapra sem mondhatom, hogy valami!*

A mai értelemben vett „absztrakt” festészet már az absztrakció absztrahálása. Olyan ez, mint amikor a vizet tisztítás után még desztilláljuk is, kiölve így belőle az élethez szükséges összes alkotóelemét. Mintha elektronmikroszkópon keresztül, vagy a Holdról nézve szemlélnénk a Földi életet. Az egyik és a másik fajta hozzáállás is olyannyira eltávolodik a földön élő másik embertől, hogy már képtelené válik a másokkal való Emberi párbeszédre. Ebben az eltávolodásban lepusztulnak a kifejezési eszközei, aminek eredményeképpen elsivatagosodik az emberi gondolat és érzelmek kifejezésének a lehetősége is. *Ez a sematizálódás egy szimpla dekorációs felületre degradálja le a festészet művészetének eddigi emberi és festői mélységeit.* Ezt a fajta – A művészet a művészetért – hozzáállást ^(*), ami a – Művészet a Művészetért – (l’art pour l’art) folyamánya, élet idegennek tartom! Mindennek következménye a „...kiszeramérbéget...” (Karinthy Frigyes). Mert végeredményben mindaz, amit „stílusnak” neveznek, legyen az akár impresszionista, kubista, absztrakt ... stb., mindezek egy-egy festői technikának az abszolút piedesztálra emelése. - A stílus mindig az egyes festőn belül van, vele együtt születik, és művi úton nem előállítható.

Az úgynevezett „mai-modern” absztrakt festői technika nem a legfőbb, hanem csak az Egyik festői eszköz, a többi festői eszköz mellett. Nem pedig több azoknál. Csak gazdagíthatja a festészet széles kifejezési eszköztárát, de semmilyen szinten sem tudja pótolni – *szükségtelessé tenni a korábbiakat. Mert csak egy kis része a valóságnak, és ezért csak egy kis részét képes lefedni annak!* Hiszen lehetetlen és értelmetlen is például a villát kanálként, vagy a kalapácsot harapófogóként használni, mert nem arra valók. És végképp értelmetlen a villát használni kanálként – kalapácsként és harapófogóként is. Mint ahogy értelmetlen lenne a zenei hangokból is kivenni párat, hogy azokkal minden zenét ki lehet fejezni és nincs szükség a többire, értelmetlen lenne az ABC-ből kivenni csak a B, E, K, Z, U és T hangokat, mondván a többire nincs szükség, mert ezek mindenre elegendők.

Vagyis, ha minél gazdagabbá tesszük a festészet eszköztárát festőileg, akkor annál többet tudunk kifejezni vele emberileg. Mert ha a semmiből indul ki, és oda is tart a festészet, akkor a festői – emberi etika, gondolkodás,

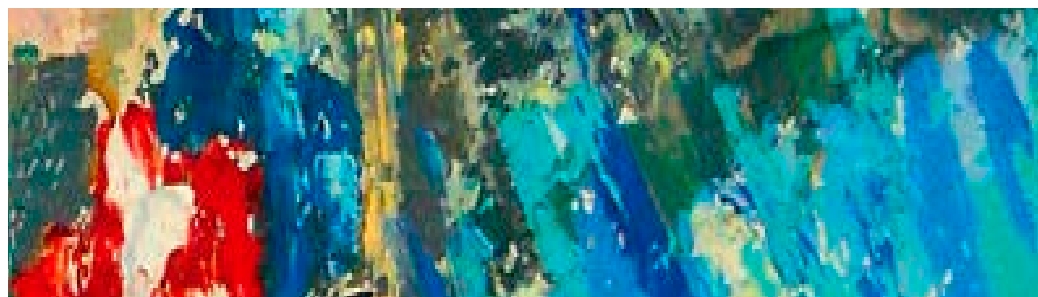
ézés, létezés, minden a semmi felé, nem pedig a valami felé halad. Ezzel a nihilista látással, gondolkodással és cselekvéssel semmissé tesszük, nem csak a festészetet, de általa minden mást is. Így olyan lesz a világ, mint egy atomháború után. Élettelen – borzalmas – elriasztó! Lélek és rezgés nélküli, csoda és egy pohár tiszta víz nélküli!! Szeretet, remény, öröm, születés, teremtés, – jelen és végtelen – Ember és Isten nélküli !!!

Ha önös érdekből ránk nőtt szemellenzövel nézzük a világot, és e kis lyukon át láthatóról mondjuk, hogy az, az egész, majd mindezt rá is akarjuk erőszakolni másokra, akkor nem csak saját sötétségünk szakadékába zuhanunk, de másokat is bele akarunk rántani. Mindezt azért, mert nem vagyunk képesek a sok elpusztított, ósdi, avított nevezett emberi – festői értékek helyébe, legalább megközelítően akkora, az életet és nem érdekeket szolgáló értékeket felmutatni!

* * *

A festményeim arra is példák, hogy a konkrét absztrakt festői technika, ha a maga helyén, és nem öncélúan van használva, akkor a környezetével való kapcsolata által önmagában értelmezhető és élvezhető része a képnek, amivel az gazdagodhat.

Egy kép minden kicsi vagy nagy felülete „absztrakt”, ha önmagában nézzük, illetve ha kiszakítjuk a kép egészéből, viszont így értelmetlenné és értelmezhetetlenné is válik, dacára a rengeteg direkt magyarázatnak róla.

A zápor extázisa - részlet

- Vagyis az absztrakt festői technika messzemenően nem azonos az absztraktnak nevezett festészettel. Ha minden festői technika, köztük az absztrakt is, a kép tartalmában betöltött szerepének megfelelő módon van használva, akkor nem kell hozzá magyarázat, hogy mit is jelent. Mert ha a képet magyarázni kell, akkor értelmetlenné és abszolút fölöslegessé válik. *Mert a festészet nem irodalom, nem zene. De egy „jó” képet nézve megszólalnak a nézőben a festő szavai és dallamai, az igazán jó képnek még téren és időn túl is.*

(Jó lenne, ha Magyarországról indulhatna el a festészet és művészettörténet megújítása! 2023. Március)

/ *1 a szolgálás és a kiszolgálás szavak között több trillió fényév távolság van. *2 ami öncélú dologgá változik és elveszíti a kapcsolatát azokkal kiket szolgálnia kellene, akkor egy posványos pocsolóvá lesz, aminek nincs távlata és továbblépési, megújulási lehetősége. Mert nem élteti más, csak az önzése. Olyan dolgokkal foglalkozik és olyan dolgokról beszél, amiknek nincs valóság alapjuk és semmi közük az azzal foglalkozók szűk körén kívül állóknak. Így abszolút belterjessé válik, ami mindíg csak degenerációhoz vezet. /

GUNDA ANTAL

lentétek erőterére érzé-
centrációval kibontja az
l a megragadható jelen-
időben - társadalomkri-
- Déri Miklós, tanítvá-
-ográfusok
megújuló-

tonóm ri-
chér auto-
chér auto-
kete-fehér

Inyével),
89: Buda-
991: Keleti
ya; 1993:
k, Pataky

1996: Ber-
1996: Benkő, Déri,
is Tölgyfa G.
1989. aug.; BODOR
Magyar Narancs, 1991.
szív fotó, Bp., 1994; Szí-
1987 körülúttink, Népszab-
1991: J.: Létképek, ÉS, 1998.

kóházat (Tárnok u. 13.). Saját tervei alapján építik
át a volt ChemolimpeX, ma: OTP Bank és irodaház
épületét (1995).

Irod.: Lakóház, Budapest, Fehérvári út 17. (épületis-
mertetés), M. Ép., 1961/6.; Fehérvári út 17. (épület-
ismertetés), MI, 1962/1.; Z. G.: Bistro-csemege épü-
let, Tihany, alsóközp., M. Ép., 1963/3.; MINÁRY O.:
ChemolimpeX-OTP irodaház, M. Ép., 1964/1.; Gyógy-
szerkészrelő üzem, Debrecen [dr. Szendrői Jenővel],
(épületismertetés), M. Ép., 1964/2.; RIMANÓCZY J.:
Új Sportcsarnok, M. Ép., 1967/6.; FÖLDESI L.: „Ró-
zsakert” eszpresszó-bisztró, Hévíz, M. Ép., 1969/5.;
Ikernyaraló Ábrahámhegyen, Rózsakert eszpresszó-
bisztró, Hévíz (épületismertetés), M. Ép., 1972/3.;
POLONYI K.: Azok a „Hatvanas Évek”, M. Ép.,
1988/3. (K. K.)

GULYÁS Zsolt festő
(Bp., 1963. szept. 8.)

1979–81: Balogh Jenő, 1985–89: Fischer Ernő irá-
nyításával tanult. Emberalakokat, csendéletet, ter-
mészeti motívumokat ábrázolóól az elvontig terjed
képeinek megformálása. Mindegyiket expresszív
kifejezőmód jellemzi.

Ek: 1991: Pataky Műv. Közp.; ELTE Klub; 1992: Fe-
rencvárosi Műv. H.; 1994: Bocskai G.; 1995: Műv.
Közp. [Torjay Valterrel], Celldömölk; Szabó E.
Kvtár.

Vcsk: 1986, 1987: Fáklya Klub. (HE. L.)

gulyaszolt03@gmail.com
<https://www.facebook.com/zsolt.gulyas.355>
www.festomuvesz.hu/gulyas
www.kieselbach.hu/muvesz/gulyas-zsolt_8842

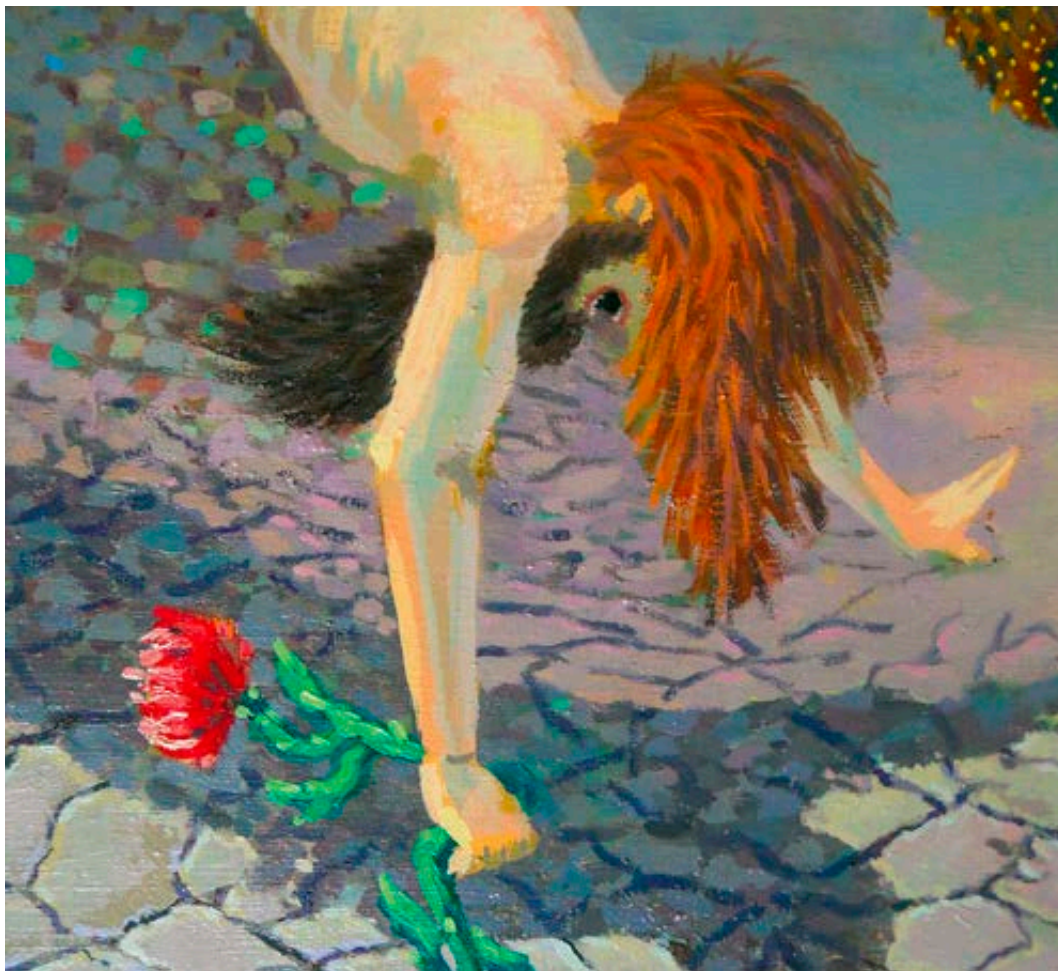
A zápor extázisa, a Hit kezdete (200x150cm)

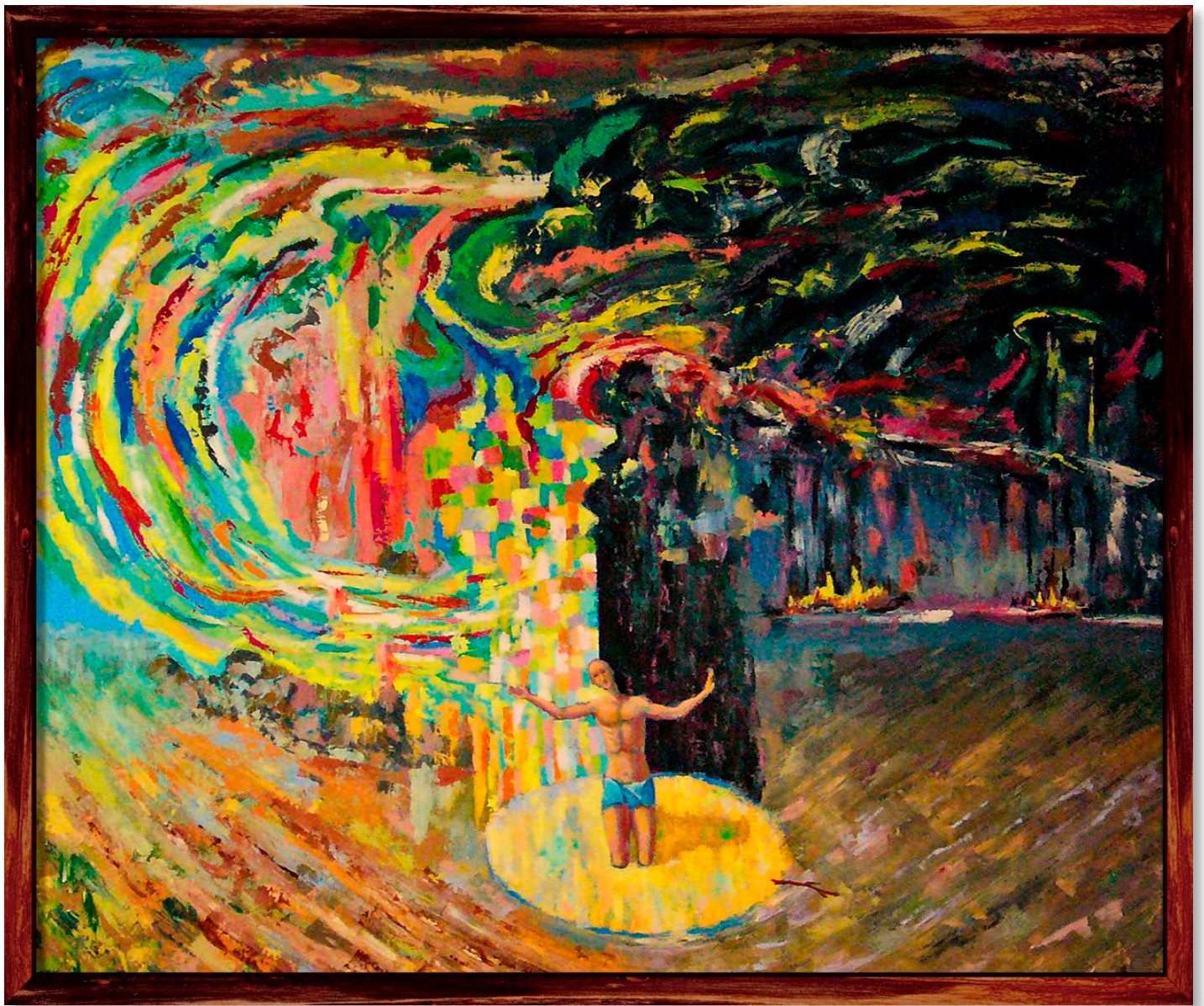

Szt. Antal megkísértése, XX. század (173x137 cm)

Jézus a pusztában (160x130 cm)

